

נוער יסוד - תכנית מעורבות חברתית

תכנית נוער יסוד, מושתתת על תפיסת העולם כי מימוש מלא של זכויות היסוד, על ידי כל פרט ופרט בחברה, מותנה בראש ובראשונה בהבנת מהות הזכויות ובהפנמת מעמדן כחומר הגלם הראשון, החיוני והבסיסי מכל – לחיים משותפים. קסמן של זכויות היסוד הוא שהחירות המוענקת בהן מאפשרת הגשמה ומימוש מלא ובוד בוד גבולותיה ברורים – גבולה ייקבע במקום בו מימושה יפגע בזכות היסוד של פרט אחר. קסמן זה – מגדיר את יחסינו כפרטים בחברה, זה אל משנהו, זה אל האחר.

עמותת יסוד הוקמה בשנת 2012 על מנת לקדם את השיח ואת ההבנה של זכויות יסוד בחברה ובעיקר בקרב ילדים ובני נוער. אנו שואפים לקדם את הסובלנות לאחר, את הכבוד ההדדי ואת הבנת המשמעות של זכויות היסוד בחיי היום יום ובעתידו האישי של כל אחד. הקמנו את העמותה מתוך הבנה, כי זכויות היסוד של כל אדם, במיוחד לבני הנוער, הן אבני היסוד של חברה נאורה וליברלית וכי הנחלת ההבנה באשר למהות הזכויות, לחשיבות העצומה שיש להן בחיי היומיום של כל אדם ואדם ולדרכים למימושן היא תנאי לבנייתה של חברה כזו.

חזון

נוער יסוד יובילו יזמות חברתית, שייעודה העלאת המודעות למהותם ותפקידם של זכויות יסוד בחברה, תוך שימוש בכלים דיגיטליים להסברה ולהעברת מסרים.

”איפה בכלל מתחילות להתקיים זכויות אדם? במקומות קטנים, קרובים לבית - כל כך קרובים וקטנים כל כך, שלא ניתן לראותם בשום מפות של העולם, אבל הם עולמו של הפרט, השכונה שבה הוא מתגורר, בית הספר או המכללה שהוא לומד, המפעל, החווה או המשרד שבו הוא עובד. במקומות אלה כל גבר, אישה, ילד וילדה מחפשים אחר צדק שיווני, שיוויון הזדמנויות, כבוד ללא אפליה. אם במקומות אלו לזכויות אין משמעות - אין להן משמעות בשום מקום. ללא פעילות אזרחית שתממש את הזכויות קרוב לביתנו, נמשיך לחפש לשווא אחר התקדמות בעולם.” אלינור רוזוולט

מטרת התכנית

התוכנית מעודדת את משתתפיה לפעול לשינוי, להדגיש את הכח שיש לכל אחד המחזיק בידע הזה ופועל להעלאת המודעות של הסובבים לו, תוך הובלת יוזמה ברמה המקומית או היישובית.

עקרונות מנחים

1. פעולה מבוססת ידע והבנה

במסגרת התוכנית בני הנוער ירכשו ידע כתשתית לפעילות חברתית-אזרחית. ידע על זכויות יסוד; זכויות ילדים ובני נוער; גבולות ואיזון בין זכויות; ערכים וזכויות בפסיקה ובמשפט.

2. תוכנית ספיראלית

התחומים ונושאי היזמות יתפתחו במהלך תקופה של שלוש שנים בשני צירים:

א. **מעגלים מתרחבים** - העלאת מודעות חברתית לזכויות ואחריות וכיצד הן מתממשות, או נפגעות:

שנה א': כיתה, ביה"ס, יישוב, קהילה

שנה ב': מדינה, מחוץ לגבולות המדינה

שנה ג': בכל מקום

ב. **אחריות ומנהיגות** - אופי הפעילות משתנה משנה לשנה, מרחיב את תחומי האחריות של בני הנוער

ואת ההשפעה שלהם על בני נוער אחרים בני גילם, כמנהיגים.

שנה א': לומדים את זכויות היסוד, במיקוד זכויות ילדים ונוער במרחבי חייהם.

בני הנוער חברים בעמותה, מפיקים תכני הסברה, ייצוג, advocacy

שנה ב': בני הנוער יחנכו בני נוער משנה א' (אחד על אחד), בפעילויות המיפוי פערים, אבחון,

פיתוח ועריכת תוכן. תכנון פעילות להעלאת המודעות לתכנים.

שנה ג': בני נוער ידריכו קבוצות/כיתות בנושא, תוך שימוש בכלים דיגיטליים שפותחו.

כנס ארצי להצגת יוזמות.

3. Advocacy

בני הנוער יהיו advocates של הנושא כדוברים, כנציגים וכשותפים למהלכים של העמותה ברמה מקומית, ארצית ובינלאומית. בני הנוער ירחיבו את מעגלי ההשפעה בתוך החברה הישראלית על כל גווניה.

4. מיפוי ואבחון מצב קיים – זיהוי פערים

בני הנוער יבחנו את אופן מימוש הזכויות, את המצב הקיים באמצעות כלים ושיטות כמותיות ואיכותניות.

כל היוזמות שיבוצעו על ידי בני הנוער יוגדרו כמענה לצורך.

5. שימוש בכלים דיגיטליים

היזמות החברתית של בני הנוער תעשה באמצעות שימוש בכלים דיגיטליים' ככלי הסברה מרכזיים. בני

הנוער יקבלו הכשרה וליווי לפיתוח מיומנויות אלו.

מבנה התוכנית

תוכנית נוער יסוד הינה תוכנית תלת שנתית, המיועדת לתלמידי כיתות י'-יב'.

כיתה	30 שעות	60 שעות
י	----	20 שעות הכשרה 40 שעות התנסות-פיתוח כלי הסברה
יא	10 שעות הכשרה, חקר ולמידה אישית 20 שעות התנסות- פיתוח כלי הסברה	10 שעות הכשרה, חקר השוואתי 20 שעות פיתוח כלי הסברה 20 שעות- ליווי וחניכה (אחד על אחד) של תלמיד מכיתה י'
יב	-----	הדרכה של כיתות וקבוצות בנושא- 6-8 פעמים בשנה

דרכי התנסות:

1. פיתוח כלי הסברה דיגיטלי במהלך השנה.

יצירת סרטונים, פודקאסטים, לצורך העלאת תכנים לפלטפורמות דיגיטליות ייעודיות עבודה בצוותים, ליווי והנחייה מקצועית

סה"כ 20 שעות

- לימוד והעמקה בזכות
- ניתוח פערים בסביבה מוגדרת (מוס"ח, קהילה, מדינה)
- הגדרת קונספט, מסרים, כתיבת תוכן
- הפקה צילום ועריכה של סרטון בן דקה לפחות

2. הפקת תכנים על פי לוי"ז ימים בינלאומיים העוסקים בנושא זכויות יסוד.

הפקת תכנים ל-2 ימים בינלאומיים לפחות, עבודה בצוותים, ליווי והנחייה מקצועית

סה"כ 20 שעות

- בחירת יום בינלאומי, המוכר על ידי האו"ם. לדוגמא:

יום הגנת הפרטיות	28.1
יום הצדק החברתי הבינלאומי	20.2
היום הבינלאומי לביעור האפליה הגזעית	21.3
יום המועדות העולמי לאוטזם	2.4
היום הבינלאומי נגד הומופוביה	17.5
יום הסובלנות הבינלאומי	16.11
יום הילד הבינלאומי	20.11
יום זכויות האדם	10.12

- ניתוח קמפיין עולמיים, אתגרים בינלאומיים הרלוונטיים ליום זה
- כתיבה ועריכת תוכן : פוסט, כרזה, סלוגן, ראיון מצולם, כתבה

3. **ייצוג בוועדות מקומיות/כנסת** (אופציונאלי, על פי צורך והזדמנות)- במקום הפקת תוכן אחד ליום בינלאומי.

הפעלת בני הנוער בשעת חירום

קבוצות בני הנוער שלוקחים חלק בתוכנית יפעלו כקבוצת 'נאמני חירום בקהילה', אשר תפקידם יהיה להשתלב במסגרת מערך המתנדבים היישובי ולסייע על פי דרישה בנוסף בני הנוער יפעילו פעילות הפוגתית וחוויתית בזום לילדים צעירים, על בסיס הידע והמיומנות שרכשו